

Stockholm 22 oktober 2024

Till Livsmedelsverket
livsmedelsverket@slv.se

Dnr: 2023/04398

Sprit & Vinleverantörsföreningens ("SVL") svar på Livsmedelsverkets remiss om förslag till uppdaterade generella kostråd för den vuxna befolkningen

Sprit & Vinleverantörsföreningen är en branschorganisation som representerar svenska dryckesföretag med både egen produktion och importverksamhet av vin och spritdrycker. Vi arbetar aktivt med frågor om alkoholpolitik, relationerna till Systembolaget samt frågor knutna till en sund dryckeskultur och hur våra produkter konsumeras. Vi har ett 50-tal medlemmar som säljer sina produkter till Systembolaget samt till företag med serveringstillstånd, främst hotell och restauranger.

SVL ber att få lämna följande remissvar som endast omfattar de delar som rör kostråden för alkoholhaltiga drycker.

Alkoholens påverkan på hälsan

Många tillgängliga metaanalyser och individuella studier under de senaste decennierna finner en j-formad kurva som förklarar hälsorisker kopplat till alkoholkonsumtion. J-kurvan visar att riskerna är lägre vid lätt till måttlig konsumtion än vid total avhållsamhet. Hälsoriskerna ökar sedan för varje glas som konsumeras. Många studier¹ har funnit stöd för denna kurva även när människor som tidigare haft alkoholproblem exkluderas från gruppen som numera har total avhållsamhet mot alkohol.

Alkoholens påverkan på cancerrisken

Enligt Livsmedelsverkets hanteringsrapport är ökad cancerrisk en av anledningarna till att kostråden rekommenderar begränsat alkoholintag. Cancer är en multifaktoriell sjukdom och cirka 60 % är icke-modifierbara riskfaktorer. Endast vissa cancertyper är förknippade med olika dryckesmönster och förhållandet är relativt komplext.

International Agency for Research on Cancer (IARC) klassificerar cancerframkallande ämnen utifrån faror. Det innebär att ett ämne kan klassas som cancerframkallande även om risken för en specifik cancertyp ökar först vid höga exponeringsnivåer.

¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5899998/>

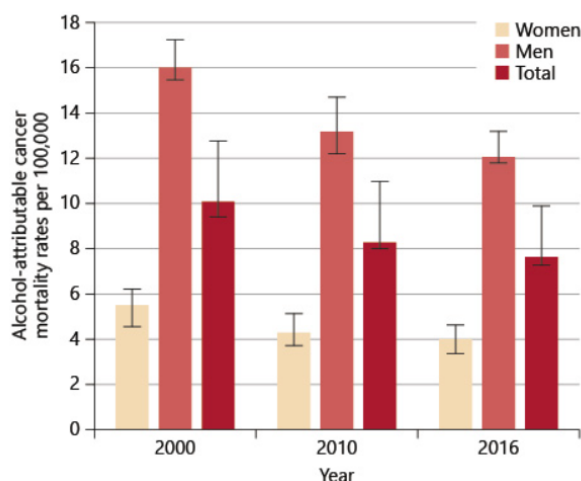
Det finns cirka 190 olika kända cancertyper. Enligt IARC och World Cancer Research Fund/American Institute for Cancer Research är alkoholkonsumtion associerad med 9 cancertyper, medan riskökning/-minskning kan mätas vid olika exponeringsnivåer²:

- cancer i munnen, svalget och struphuvudet, matstrupscancer, bröstcancer (relativ riskökning oavsett konsumtionsnivå)³,
- kolorektal cancer (relativ riskökning vid intag av mer än 30 g/dag (3 standarddrycker) och ingen mätbar riskökning under 30 g/dag),
- magcancer, levercancer (relativ riskökning vid intag av mer än 45 g/dag (4,5 standarddrycker) och ingen mätbar riskökning under 45 g/dag) och
- njurcancer (den relativa risken minskar med upp till 30 g/dag).

I sammanhanget bör inte enbart den relativa risken tas i beaktning utan även den absoluta risken. Till exempel är den absoluta risken att utveckla bröstcancer under en livstid även utan alkoholkonsumtion cirka 12,5 % (1 av 8). Om kvinnor konsumerar upp till 12,5 g/dag (lite mer än en standarddryck) ökar den absoluta risken till 13 % (1 av 7,7). Familjehistoria och andra faktorer har en inverkan, och riskuppskattningarna kommer därför med en viss grad av osäkerhet.

Dödligheten i cancer orsakad av alkohol har minskat i EU under decennier (-25 % hos män och -27 % hos kvinnor)⁴.

Alcohol-attributable cancer mortality rates per 100,000 since 2000 and 95% confidence intervals. (Source: Own calculations based on Shield et al. [23]).

² <https://www.wcrf.org/diet-activity-and-cancer/risk-factors/alcoholic-drinks-and-cancer-risk/>

³ Enligt Yoon-Jung Choi et al. 2018. Light Alcohol Drinking and Risk of Cancer: A Meta-Analysis of Cohort Studies. Cancer Research & Treatment, 50(2): 474-87 börjar en dödlighetsriskökning vid en exponeringsnivå över 24-30g/dag.

⁴ Rehm & Shield. 2020. Alcohol Use and Cancer in the European Union. European Addiction Research, Karger.

Om konsumenter ska informeras om alkoholrelaterade cancer risker måste informationen vara kontextuell och inte alltför förenklad, annars kan konsumenterna vilseledas. Etiska överväganden måste inkluderas, eftersom chock och rädsla kan få oavsiktliga negativa konsekvenser. En varnad konsument är inte alltid en informerad konsument.

Alkohol som del av en hälsosam livsstil

De flesta konsumenterna vet att hög alkoholkonsumtion inte bidrar positivt till deras fysiska hälsa. Så gott som alla människor som väljer att dricka alkoholhaltiga drycker gör det som en del av en god måltid och i social samvaro, för smak och gemytlighet, med andra ord inte för fysiska häls fördelar. Den stora majoriteten av alkoholkonsumenterna i Sverige och i EU konsumerar alkoholhaltiga drycker med måtta. Studier från bland annat Harvard T.H. Chan School of Public Health⁵ har kommit fram till att måttfull alkoholkonsumtion kan vara en del av en hälsosam livsstil som leder till längre medellivslängd om det kombineras med andra kloka hälsoval.

Med vänliga hälsningar,

Elisabeth Due
VD Sprit & Vinleverantörsföreningen (SVL)
elisabeth.due@svl.se

⁵ <https://www.hsph.harvard.edu/news/press-releases/five-healthy-lifestyle-habits/>

Bilaga 1. Relevanta källhänvisningar

- Bell, S., Daskalopoulou, M., Rapsomaniki, E., George, J., Britton, A., Bobak, M., et al. (2017). Association between clinically recorded alcohol consumption and initial presentation of 12 cardiovascular diseases: population-based cohort study using linked health records. *British Medical Journal*, 356, j909.
- Bergmann, M. M., Rehm, J., Klipstein-Grobusch, K., Boeing, H., Schutze, M., Drogan, D., et al. (2013). The association of pattern of lifetime alcohol use and cause of death in the European prospective investigation into cancer and nutrition (EPIC) study. *International Journal of Epidemiology*, 42(6), 1772-1790
- Bobak, M., Malyutina, S., Horvat, P., Pajak, A., Tamosiunas, A., Kubinova, R., et al. (2016). Alcohol, drinking pattern and all-cause, cardiovascular and alcohol-related mortality in Eastern Europe. *European Journal of Epidemiology*, 31(1), 21-30.
- Colpani, V., Baena, C. P., Jaspers, L., van Dijk, G. M., Farajzadegan, Z., Dhana, K., et al. (2018). Lifestyle factors, cardiovascular disease and all-cause mortality in middle-aged and elderly women: A systematic review and meta-analysis. *European Journal of Epidemiology*. doi:10.1007/s10654-018-0374-z.
- Di Castelnuovo, A., Costanzo, S., Bagnardi, V., Donati, M. B., Iacoviello, L., & de Gaetano, G. (2006). Alcohol dosing and total mortality in men and women: An updated meta-analysis of 34 prospective studies. *Archives of Internal Medicine*, 166(22), 2437-2445.
- Ferrari, P., Licaj, I., Muller, D. C., Kragh Andersen, P., Johansson, M., Boeing, H., et al. (2014). Lifetime alcohol use and overall and cause-specific mortality in the European Prospective Investigation into Cancer and nutrition (EPIC) study. *BMJ Open*, 4(7), e005245.
- Huang, C., Zhan, J., Liu, Y. J., Li, D. J., Wang, S. Q., & He, Q. Q. (2014). Association between alcohol consumption and risk of cardiovascular disease and all-cause mortality in patients with hypertension: A meta-analysis of prospective cohort studies. *Mayo Clinic Proceedings*, 89(9), 1201-1210.
- Jayasekara, H., English, D. R., Room, R., & MacInnis, R. J. (2014). Alcohol consumption over time and risk of death: A systematic review and meta-analysis. *American Journal of Epidemiology*, 179(9), 1049-1059.
- Jayasekara, H., MacInnis, R. J., Hodge, A. M., Hopper, J. L., Giles, G. G., Room, R., et al. (2015). Alcohol consumption for different periods in life, intake pattern over time and all-cause mortality. *Journal of Public Health*, 37(4), 625-633.
- Klatsky, A. L., & Udaltsova, N. (2007). Alcohol drinking and total mortality risk. *Annals of Epidemiology*, 17(5, Suppl. 1), S63-S67.
- Koppes, L. L., Dekker, J. M., Hendriks, H. F., Bouter, L. M., & Heine, R. J. (2006). Meta-analysis of the relationship between alcohol consumption and coronary heart disease and mortality in type 2 diabetic patients. *Diabetologia*, 49(4), 648-652.

Kunzmann, A. T., Coleman, H. G., Huang, W. Y., & Berndt, S. I. (2018). The association of lifetime alcohol use with mortality and cancer risk in older adults: A cohort study. *PLoS Medicine*, 15(6), e1002585.

Li, Y., Pan, A., Wang, D. D., Liu, X., Dhana, K., Franco, O. H., et al. (2018). Impact of healthy lifestyle factors on life expectancies in the US population. *Circulation*.
doi:10.1161/circulationaha.117.032047.

Luksiene, D., Tamosiunas, A., Virviciute, D., & Radisauskas, R. (2017). The Prognostic Value of Combined Smoking and Alcohol Consumption Habits for the Estimation of Cause-Specific Mortality in Middle-Age and Elderly Population: Results from a Long-Term Cohort Study in Lithuania. *Biomed Research International*, 2017, Article ID 9654314, 9654312 pages.

Midlov, P., Calling, S., Memon, A. A., Sundquist, J., Sundquist, K., & Johansson, S. E. (2016). Women's health in the Lund area (WHILA)--Alcohol consumption and all-cause mortality among women--a 17 year follow-up study. *BMC Public Health*, 16, 22.

Sun et al (2011) Alcohol Consumption at Midlife and Successful Ageing in Women: A Prospective Cohort Analysis in the Nurses' Health Study, *Plos Med* 8(9).

Doll et al (2005) Mortality in relation to alcohol consumption: a prospective study among male British doctors, *Int. Journal of Epidemiology*, 34(1).

Bagnardi et al (2008) Does drinking pattern modify the effect of alcohol on the risk of coronary heart disease? Evidence from a meta-analysis, *Journal of Epidemiology and Community Health*, 62(7): 615-619.

Gunzerath et al (2004) National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism report on moderate drinking, *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, (28)6: 829-847.

Gaziano et al (2000) Light-to-moderate alcohol consumption and mortality in the Physicians' Health Study enrolment cohort, *Journal of the American College of Cardiology*, 35(1): 96-105.

Djousse, L., Lee, I.M., Buring, J.E. and Gaziano, J.M. (2009). Alcohol consumption and risk of cardiovascular disease and death in women: potential mediating mechanisms. *Circulation*, 120(3): 237-244.

Lee S. J., Sudore R. L., Williams B. A., Lindquist K., Chen H. L. and Covinsky K. E. (2009). Functional limitations, socioeconomic status, and all-cause mortality in moderate alcohol drinkers. *Journal of the American Geriatrics Society*, 57(6): 955-962.